

Μαρία Πιτσικάκη
Πρέσβειρα Γυναικείας
Επιχειρηματικότητας Κρήτης,
Πρόεδρος Σοροπτιμιστικού Ομίλου
Ηρακλείου «ΑΡΕΤΟΥΣΑ».

Μαρία Πιτσικάκη

Ολιστικός τουρισμός Αειφόρος Ανάπτυξη Ενδοχώρας – Υπερ Τουρισμός

Ο ολισμός σχετίζεται με την έννοια της ολότητας. Είναι μια θεωρία που πρωτοεμφανίστηκε στις αρχές του 20ού αιώνα και υιοθετεί τη στρατηγική, τον ολιστικό τρόπο σχεδιασμού όπου ενσωματώνει τις τρεις διαστάσεις (οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική) που ορίζονται στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Στόχο έχει τη μετάβαση σε ένα νέο δίκαιο, βιώσιμο και χωρίς αποκλεισμούς αναπτυξιακό υπόδειγμα, την τόνωση των επενδύσεων, την υποστήριξη της καινοτομίας και εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας, τη δημιουργία νέων και ποιοτικών θέσεων εργασίας, καθώς και την αναβάθμιση του Κράτους Πρόνοιας, ως συντελεστή και δείκτη ανάπτυξης.

Ο ρόλος τώρα, του ολιστικού τουρισμού και μιας ολιστικής τουριστικής πολιτικής, έχει να κάνει με κοινωνικό, περιβαλλοντικό και πολιτισμικό πρόσημο και καλείται, μεταξύ άλλων, να αντιμετωπίσει ποικίλα φαινόμενα δυναμικής επιρροής, με γνώμονα το συνολικό συμφέρον ενός τόπου, μιας κοινωνίας.

Νέες προοπτικές ανοίγονται στον τουρισμό, με την συζήτηση να στρέφεται ολοένα και περισσότερο στον ολιστικό τουρισμό, σε νέα μοντέλα ανάπτυξης που θα μπορέσουν να δώσουν διαφορετική πνοή προς την κατεύθυνση

ση μιας βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, με τον μαζικό τουρισμό να αποτελεί ένα από τα μεγάλα «στοιχήματα» και τις προκλήσεις για τα επόμενα χρόνια. Έχουμε δει και τα καλά του τουρισμού μέχρι τώρα, αλλά και κάποια που θα μπορούσαμε να βελτιώσουμε, ώστε να γίνει κάτι πιο θετικό, σαν φαινόμενο στην οικονομία, στην κοινωνία μας, στο περιβάλλον.

Ο τουρισμός αποτελεί βασικό τομέα της ελληνικής οικονομίας, καλύπτοντας για το 2023 το 34,3 % του ΑΕΠ της χώρας. Αυτοί οι αριθμοί, αγνοούν την προσμέτρηση των επιπτώσεων, στο περιβάλλον, την κοινωνία, τις υποδομές, την κατανάλωση τροφίμων και καυσίμων. Αγνοούν επίσης την αύξηση εισαγόμενων προϊόντων, για την κάλυψη των αναγκών του εποχικού υπερπληθυσμού λόγω τουρισμού και το κόστος τους για την οικονομία.

Αποτελεί μια πολυπρόσωπη οικονομική δραστηριότητα που αλληλεπιδρά με το περιβάλλον, στο πλαίσιο μιας διττής διαδικασίας.

Από τη μια, συνεισφέρει στην παραγωγή του τουριστικού προϊόντος και από την άλλη παράγει ανεπιθύμητα παραπροϊόντα, τροποποιώντας την ποιότητα του περιβάλλοντος με την πρόκληση περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις οποίες επηρεάζεται.

Η ανάπτυξή του προκαλεί σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα, ενώ επιφέρει ελλείψεις σε πόσιμο νερό και ηλεκτρικής ενέργειας. Η δε παράκτια ζώνη και η δημόσια χρήση της απειλούνται ολοένα και περισσότερο από την απερίσκεπτη, και μερικές φορές αυθαίρετη, τουριστική ανάπτυξη.

Για την επίλυση αυτών των προβλημάτων, είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί ένα μοντέλο βιώσιμου τουρισμού που θα εξισορροπεί τα συμφέροντα της κοινωνίας και τα οικονομικά οφέλη.

Θα πρέπει να δούμε την αειφόρο ανάπτυξη στο τουρισμό, η οποία βασίζεται σε τρεις πυλώνες: οικονομική ανάπτυξη, προστασία του περιβάλλοντος και κοινωνική ανάπτυξη.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού ως αειφόρος τουρισμός ορίζεται ο τουρισμός που λαμβάνει πλήρως υπόψη του τις τωρινές και μελλοντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, ικανοποιώντας τις ανάγκες των επισκεπτών,

της βιομηχανίας, του περιβάλλοντος και των κοινοτήτων υποδοχής του τουρισμού. Ορίζεται δε, ως η ανάπτυξη που πληροί τις ανάγκες του τώρα, χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιούν τις δικές τους ανάγκες.

Να επιτευχθεί, ισορροπημένη και κατάλληλη χρήση των φυσικών, πολιτιστικών και ανθρωπίνων πόρων. Για αυτό όμως, χρειάζεται μια προσπάθεια να συμπληρωθούν συγκρουόμενα σύνολα αξιών, σε σχέση με το περιβάλλον και λήψης γενναίων αποφάσεων αλλαγής κατεστημένων.

Χρειάζονται να σχεδιαστούν και να εφαρμοστούν πολιτικές, με αυστηρές προϋποθέσεις, κεντρική στρατηγική, ειδικό χωροταξικό σχέδιο για τον τουρισμό, επενδύσεις σε υποδομές.

Όχι μόνο σε δρόμους και αεροδρόμια, αλλά και σε λιμάνια, μαρίνες, δίκτυα κοινής ωφέλειας, διαχείριση απορριμμάτων, πράσινες μορφές ενέργειας, εκπαίδευση, αλλά και σε πρακτικές ελέγχου τουριστικών ροών σε σημεία και περιόδους αιχμής. Η ανάπτυξη και η βιωσιμότητα να σταματήσει πλέον να είναι μία γενικόλογη εξαγγελία, αλλά μία πραγματικότητα. Ταυτόχρονα, να έχει ενδιαφέρον για τη βέλτιστη χρήση των περιβαλλοντικών πόρων και τον σεβασμό στις τοπικές κοινότητες. Να συμβάλλει στη σταθερή απασχόληση με ευκαιρίες εισοδήματος και την καταπολέμηση της φτώχειας. Να συμβάλει στη **Τοπική Οικονομική Ανάπτυξη**.

Αξιοσημείωτη πρέπει να είναι, η συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών στην ανάπτυξη τουριστικών περιοχών και τη παροχή οικονομικών οφελών στις τοπικές κοινωνίες. Σε αυτή τη μορφή του τουρισμού, πρέπει να κυριαρχεί η ενσωμάτωση ενός ολιστικού σχεδιασμού, η διατήρηση της βιοποικιλότητας, περισσότερη τοπική εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων στο ντόπιο πληθυσμό, με συντονισμένες προσπάθειες για την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου, τη στήριξη της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας, τη δημιουργία κατάλληλων υποδομών.

Ένας βιώσιμος και αειφόρος τουρισμός πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των καιρών για να υπάρξουν τα ευοίωνα αποτελέσματα όπως, μείωση των πλαστικών μίας χρήσης, μείωση της κατανάλωσης του νερού ανά επισκέπτη, δράσεις προστασίας

Παρουσίαση

Video

του φυσικού περιβάλλοντος, στήριξη της τοπικής κοινωνίας με την προμήθεια φρούτων και λαχανικών από ντόπιους παραγωγούς, προσωπικό αποτελούμενο κατά μεγάλο ποσοστό από Έλληνες και δη από ντόπιους. Να ακούγονται λιγότερα τα νούμερα της οικονομίας, οι στόχοι οι οικονομικοί και να δούμε περισσότερο να αναπτύσσονται κι άλλες έννοιες πιο κοινωνικές και ποιοτικές που αφορούν την **Βιώσιμη Ανάπτυξη**.

Η ίδια η κοινωνία και η εξέλιξη, προστάζει να κινηθούμε προς ένα βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης, το οποίο αφορά τα παιδιά μας, αφού το «αύριο» του τουρισμού είναι συνηφασμένο με το μέλλον της νέας γενιάς, που μόνιμα αναρωτιέται που πάμε, μιας και η τουριστική ανάπτυξη σε πολλές περιοχές, επικεντρώθηκε κυρίως στην επιδίωξη οικονομικών οφελών, αγνοώντας τις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών και τις αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον.

Ανάγκη κάθε εθνικού οργανισμού τουρισμού και επιδίωξη να είναι οι ποιοτικοί τουρίστες, καθώς θεωρείται ότι προσφέρουν περισσότερο οικονομικό όφελος και ελευθερώνουν τις τοπικές κοινότητες από τις ορδές των χαμηλού προϋπολογισμού μαζικών τουριστών.

Να περάσουμε λοιπόν, από το μαζικό στον «υπεύθυνο» και ποιοτικό τουρίστα που δεν ικανοποιείται με τον μαζικό τουρισμό, αλλά επιδιώκει άλλες εμπειρίες περισσότερο ποιοτικές, οι οποίες σχετίζονται με τον πολιτισμό και τη φύση, αναζητά την διαφορετικότητα, αναζητά τα ήθη και τα έθιμα του κάθε τόπου.

Έτσι ο τουρισμός, μπορεί να είναι παράγοντας για την διατήρηση και την προστασία της παραδοσιακής κουλτούρας, όπου σε πολλές περιπτώσεις, έθιμα και παραδόσεις αναβιώνουν και αποκτούν νέο περιεχόμενο, όταν ο πολιτισμός μας μετατρέπονται σε τουριστικά θέλγητρα.

Γιατί **Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΛΟΥΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΕΙ ΠΛΟΥΤΟ**.

Η ευημερία του τουρισμού καθησυχάζει και κοιμίζει τους θιασώτες της αυθόρμητης ανάπτυξης.

Όμως, αν συνεχίσουμε έτσι, χωρίς στρατηγική στόχευση, θα καταλήξουμε σε πραγματικά φαινόμενα υπερτουρισμού, αφού σύμφωνα με τη γερμανική Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία, πουθενά αλλού στην ΕΕ δεν είναι πιο υψηλή η αναλογία τουριστών προς κατοίκους,

όσο στο νότιο Αιγαίο, όπου οι διανυκτερεύσεις ανέρχονται σε πάνω από 100 ανά ντόπιο κάτοικο.

Επίσης, έκθεση κόλαφος του Ευρωκοινοβουλίου αναφέρει τους κινδύνους που προκύπτουν για την οικονομία της Ελλάδας, εξαιτίας του υπερτουρισμού και προειδοποιεί ότι «η χώρα βρίσκεται στο χείλος της οικονομικής κρίσης λόγω της υπερφόρτωσης της τουριστικής βιομηχανίας» και προσθέτει «Πιθανή μια κατάρρευση του τουρισμού μέσα στα επόμενα 10 χρόνια».

Η επιτροπή ζήτησε την ανάπτυξη ενός βιώσιμου μοντέλου για τον τουριστικό τομέα στην Ελλάδα, υποστηρίζοντας ότι αυτή τη στιγμή, υπάρχει «έλλειψη οράματος και στρατηγικής».

Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι, με την έκθεση ασχολούνται διεθνή ΜΜΕ όπως η ρωσική Pravda και η βρετανική Mirror, όπου αναδεικνύουν τη μελέτη του Ευρωκοινοβουλίου, υπογραμμίζοντας ότι, «Το τρέχον τουριστικό μοντέλο δεν είναι βιώσιμο, ο τρόπος διαχείρισης του νερού και της ενέργειας, η φροντίδα των πολιτιστικών και ιστορικών τοποθεσιών και η διατήρηση της παράκτιας ζώνης σε καλή κατάσταση, αποτελούν τομείς, όπου προκύπτουν τεράστια προβλήματα».

Παράλληλα δε, αναδεικνύουν τον κρίσιμο και ευαίσθητο ρόλο που κατέχει η βιομηχανία του τουρισμού, στο συνολικό τοπίο της ελληνικής οικονομίας και υπογραμμίζουν ότι οι ελληνικές ακτές έχουν επίσης πληγεί, καθώς οι ανεξέλεγκτες αφίξεις, έχουν επιφέρει τεράστια προβλήματα στο περιβάλλον.

Είναι λοιπόν ώρα, να υιοθετηθούν νέες αρχές και πολιτικές για τον τουρισμό, που να εναρμονίζονται με τις μεγάλες προκλήσεις της εποχής.

Χρειάζεται εθνική στρατηγική και χρειάζεται **ΣΗΜΕΡΑ**.

Χρειάζεται να υιοθετήσουμε νέες αρχές και πολιτικές για να αποφύγουμε λάθη των ανταγωνιστών μας, για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και στον εμπλουτισμό στην κοινωνικοπολιτισμική ταυτότητα του τόπου μας και των κατοίκων του.

Ευχαριστώ πολύ!

